

LÄNSSTYRELSEN

Kopparbergs län
Planeringsavdelningen
Kulturmiljöenheten
Anders Gottberg

BESLUT

1988-09-29

Rek + mb

1 (2)

L915

11.392-1793-87

Kopia till
Akten
Kulturmiljöenheten (2)
Riksantikvarieämbetet
Dalarnas Museum
Kulturnämnden,
Falun

Byggnads-
nämnden
Falun
Tings-
rätten

Byggnadsminnesförklaring av fastigheten Borgärdet 99:1, logen
Wasa Minne, Svärdsjö socken, Falu kommun

Beslut

Med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (SFS 1976:440) förklarar
länsstyrelsen logen Wasa Minne för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt samma lag 2 § följande skyddsföre-
skrifter.

1. Byggnaden som markerats på bifogade karta får inte rivas,
flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt
förändras.
2. I byggnadernas inre får inte göras ingrepp i stomme eller
ändring av rumsfördelning. Ej heller får göras ändring av
eller ingrepp i fast inredning och dekorativ utsmyckning.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de ej förfaller. Vård-
och underhållsarbeten skall göras på ett sådant sätt att det
kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Till byggnaden hör ett område som markerats på bifogade karta.
Detta skall hållas i sådant skick, att byggnadens utseende och
karaktär inte förvanskas. Inte heller får ny byggnad uppföras
inom området.

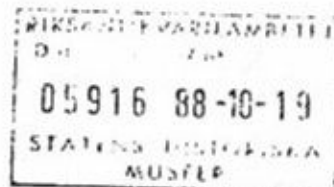
Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar ifråga om underhållet av
byggnaden och vården av det omkringliggande området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföre-
skrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta
eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda
skäl, får länsstyrelsen enligt 5 § byggnadsminneslagen meddela
tillstånd härtill.

Enligt 14 § byggnadsminneslagen gäller detta beslut omedelbart
även om det överklagas.

Ärendet

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade fastighet har
väckts av ägaren logen 1 000 Wasa Minne av IOGT genom Willard
Jansson.

Kopparbergs län

1988-09-29

11.392-1793-87

Planeringsavdelningen
Kulturmiljöenheten
Anders Gottberg

Länsstyrelsen har i ärendet samrått med Riksantikvarieämbetet, Dalarnas museum samt med kultur- och byggnadsnämnd i Falu kommun. Av länsstyrelsen föreslagna skyddsföreskrifter har godtagits av ägaren.

Motivering

På den gamla exercisplatsen "Soldathea" i Svärdsjö socken uppfördes åren 1910-1911 en märklig godtemplaralokal i "fornnordisk stil". Byggnaden timrades av rundtimmer och försågs med saxad takved över nävertäckningen.

Bakom arbetet stod logen Wasa Minne och i synnerhet en snickarmästare Alfred Pettersson, som ritat byggnaden och all dess utsmyckning. Väggarna pryds på utsidan av reliefer i trä föreställande Dalarnas vapen, Svärdsjö sockenvapen, ordensemblen Tro, Hopp och Kärlek, Vasaättens "vase" samt symboler för vasa-minnena i Svärdsjö: tröskslagan, brödspaden, korvstickorna samt en hästhov med kråka.

Interiörerna är rikt och konstfullt bemålade åren 1927-1928 av målarmästaren Erik Alm i Falun och bygdemålaren, spelmannen samt konstnären Daniels Anders Jansson. Här kan ses motiv från Gustav Vasas äventyr i Dalarna 1520-1521, Svärdsjö kyrka, Isala lada Wasastenen i Tolvmilaskogen liksom porträtt av kung Gösta, landshövding Kvarnzelius och nykterhetskampen Per Wieselgren m fl.

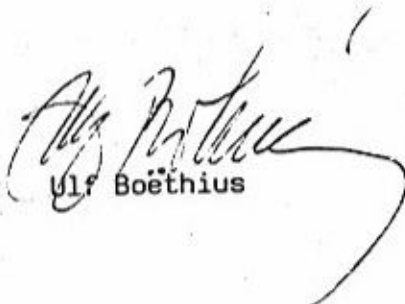
Byggnaden är en av de mest originella och rikast utsmyckade ordenshusen i länet. Huset står i stort sett oförändrat sedan det byggdes.

Länsstyrelsen anser att byggnaden är av synnerligen stort kulturhistoriskt värde och att den bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och med hänsyn härtill är att betrakta som synnerligen märklig.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten, se bilaga (blankett 1:1).

Leif Svensson

Ulf Boëthius

